

हल प्रश्न-पत्र-2020

संस्कृतम् कक्षा-X

अवधि : होरात्रयम्

पूर्णाङ्क : 80

निर्देशा :

- अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः सन्ति ।
- प्रत्येकं खण्डम् अधिकृत्य उत्तराणि एकस्मिन् स्थाने क्रमेण लेखनीयानि ।
- प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया ।
- सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि ।

Delhi SET

Code No. 52/1

खण्ड-‘क’

‘अपठितांश-अवबोधनम्’ (अपठितांश-अवबोधन) –

(10 अङ्काः)

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत । 10

सुन्दरराजः (सुन्दरराजा) राजदेवस्य गृहे उद्योगी आसीत् । सः राजदेवे विशेषविश्वासं प्रदर्शयति स्म । राजदेवः सीतारामनामकम् अन्यं कमपि युवकम् उद्योगे नियोजितवान् । तम् उक्तवान् च- “सीताराम! सुन्दरराजः दशवर्षाणि यावत् मम गृहे उद्योगित्वेन सहायकः आसीत्, तथापि सः मयि विश्वासं न स्थापितवान् । अत एव सः अत्र उद्योगं परित्यक्तवान् । उद्योगिनः स्वामिनि विश्वासं कुर्युः सदा” इति धारणा । एकदा सीतारामः सुन्दरराजं मिलित्वा अवदत् यत् “भवान् राजदेवगृहे दश वर्षाणि यावत् कार्यं कृतवान् खलु ? अतः तत्र कथं व्यवहरणीयम् इति विषये मां किञ्चित् सुस्पष्टं वदतु” इति । “राजदेवः सज्जनः । तद्विषये मया वक्तव्यं किमपि नास्ति । भवान् तत्र कमपि क्लेशं न अनुभविष्यति” इति उक्तवान् सुन्दरराजः । तच्छ्रुत्वा सीतारामः प्रसन्नतया तत्र विश्वस्तः सन् कार्यं कर्तुं प्रारभत । उक्तञ्च “विश्वासः फलदायकः महत्सु” इति ।

1 × 2 = 2

(अ) एकपदेन उत्तरत । (केवलं प्रश्नद्वयम्)

- सुन्दरराजः कस्य गृहे उद्योगी आसीत् ?
- राजदेवः अन्यं कम् उद्योगे नियोजितवान् ?
- सुन्दरराजः कति वर्षाणि पर्यन्तं राजदेवस्य गृहे उद्योगित्वेन सहायकः आसीत् ?

(ब) पूर्णवाक्येन उत्तरत । (केवलं प्रश्नद्वयम्)

- सीतारामः सुन्दरराजं मिलित्वा किं कथितवान् ?
- राजदेवः कीदृशः व्यक्तिः आसीत् ?
- कः कस्योपरि विश्वासं न स्थापितवान् ?

(स) अस्य अनुच्छेदस्य कृते उपयुक्तं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत ।

(द) यथानिर्देशम् उत्तरत (केवलं प्रश्नत्रयम्)

- ‘आसीत्’ इत्यस्याः क्रियायाः कर्तृपदं किम् ?
(क) सीतारामः
(ख) सुन्दरराजः
(ग) राजदेवः
- राजदेवः सज्जनः अनयोः पदयोः विशेषणं किम् ?
(क) दुर्जनः
(ख) परिजनः
(ग) सज्जनः
- ‘कष्टम्’ इत्यस्य पदस्य कः पर्यायः अत्र आगतः ?
(क) क्लेशम्
(ख) करुणम्
(ग) असह्यम्
- अनुच्छेदे ‘दुर्जनः’ पदस्य कः विपर्यय आगतः ?
(क) परिजनः
(ख) सज्जनः
(ग) विश्वासः

1 × 3 = 3

